

UCHWAŁA NR
ZGROMADZENIA GÓRNOŚLĄSKO-ZAGŁĘBIOWSKIEJ METROPOLII

z dnia 2024 r.

w sprawie wystąpienia do Ministra Infrastruktury z apelem o realizację projektu pn. “Rewitalizacja linii kolejowych nr 140/169/179/885/138 połączenia: Orzesze Jaśkowice – Tychy – Baraniec – KWK Piast – Nowy Bieruń – Oświęcim”

Na podstawie art. 20 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o związku metropolitalnym w województwie śląskim (Dz. U. z 2022 r. poz. 2578) oraz §11 ust. 2 Statutu związku metropolitalnego „Górnośląsko–Zagłębiowska Metropolia” przyjętego uchwałą nr V/1/2018 Zgromadzenia Górnośląsko–Zagłębiowskiej Metropolii z dnia 16 lutego 2018 r. w sprawie przyjęcia Statutu związku metropolitalnego „Górnośląsko–Zagłębiowska Metropolia” (Dz. Urz. Woj. Śl. z 2018 r., poz. 1207), na wniosek Delegatów Zgromadzenia Górnośląsko–Zagłębiowskiej Metropolii

uchwała się, co następuje:

§ 1. Występuje się z apelem o o realizację projektu pn. “Rewitalizacja linii kolejowych nr 140/169/179/885/138 połączenia: Orzesze Jaśkowice – Tychy – Baraniec – KWK Piast – Nowy Bieruń – Oświęcim”.

§ 2. Apel stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3. Uchwałę przekazuje się Ministrowi Infrastruktury, do wiadomości zarządcy infrastruktury kolejowej Prezesowi PKP PLK S.A.

§ 4. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Górnośląsko–Zagłębiowskiej Metropolii.

§ 5. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr
Zgromadzenia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii
z dnia 2024 r.

Pan Dariusz Klimczak
Minister Infrastruktury

W związku z powyższą informacją dotyczącą możliwości złożenia wniosku przez Spółkę PKP PLK S.A. na realizację dwóch z trzech wyodrębnionych odcinków (Orzesze Jaśkowice – Tychy, Tychy – Bieruń Stary) w ramach projektu pn.: „Rewitalizacja linii kolejowych nr 140/169/179/885/138 połączenia: Orzesze Jaśkowice – Tychy – Baraniec – KWK Piast – Nowy Bieruń – Oświęcim” do konkursu o dofinansowanie w ramach priorytetu FENIX.05.04 Kolej, kolej miejska i bezpieczeństwo na kolei zwracamy się do Pana Ministra z ważnym dla mieszkańców Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii apelem o realizację całego ww. projektu.

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia (GZM) jest w trakcie prac nad budową Metrokolei (Kolei Metropolitalnej). Kolej ma bowiem stać się kręgosłupem transportowym na terenie Metropolii. Wśród wielu zadań podejmowanych w celu wdrożenia w życie tej idei są m.in. prace nad Wstępnym Studium Wykonalności Kolei Metropolitalnej (WSWKM), którego termin zakończenia jest planowany na przełom 2024 i 2025 r.

Jednocześnie z inspiracji GZM zostały złożone wnioski przez Miasta Liderów w Programie “Kolej+” dotyczące projektów liniowych, jak i punktowych. To właśnie GZM gwarantuje wkład własny na realizację tych projektów (ponad 350 mln zł) w tym programie. Infrastruktura, która powstanie w ramach tego programu – tu należy przypomnieć, że na terenie GZM jest realizowanych 6 projektów liniowych - wpisuje się w projekt budowy Metrokolei.

Niestety ich realizacja nie zawsze pozwoli osiągnąć zamierzony efekt w zwiększeniu przepustowości linii kolejowych m.in. ze względu na brak realizacji projektów komplementarnych.

Przykładem braku możliwości uzyskania zamierzonego efektu jest niezrealizowanie projektu pn. “Rewitalizacja linii kolejowych nr 140/169/179/885/138 połączenia: Orzesze Jaśkowice – Tychy – Baraniec – KWK Piast – Nowy Bieruń – Oświęcim”, dokumentacja którego współfinansowana była przez jednostki samorządu terytorialnego. W ramach tego projektu m.in. ma być przebudowana stacja Orzesze Jaśkowice, co znacznie zwiększy efektywność realizowanego w ramach programu “Kolej+” projektu budowy drugiego toru na linii kolejowej nr 140 od Orzesza Jaśkowic do Katowic Piotrowic. Jego realizacja w znaczny sposób przybliży nas także do planowanego kształtu Metrokolei w południowej części GZM. Poprawa dostępności dla mieszkańców Tych i Bierunia Starego umożliwi uruchomienie nowych połączeń z Oświęcimia przez Bieruń Stary (obecnie pozbawiony komunikacji kolejowej) z Tychami i Katowicami.

Wytypowany w WSWKM i zatwierdzony przez Zarząd GZM wariant Metrokolei (jak i żaden inny z prawie 30 rozpatrywanych wariantów) nie przewiduje rozpoczynania i kończenia biegu pociągów w stacji Bieruń Stary. Stacją początkową (i końcową) dla pociągów planowanych w WSWKM przejeżdżających przez Bieruń Stary jest - z kierunku południowego - stacja Oświęcim. Zaproponowane w WSWKM relacje mają szansę wzbudzenia odpowiednich potoków podróży, co będzie miało poważny wpływ na poprawę rentowności przewozów. Fakt, że odcinek Bieruń Stary – Nowy Bieruń (Oświęcim) na chwilę obecną nie jest przewidywany do realizacji razem z całością projektu niewątpliwie jest przesłanką utrudniającą podejmowanie decyzji o wdrożeniu planowanej w WSWKM oferty przewozowej w całości.

Ponadto, rewitalizacja linii kolejowych nr 140/169/179/885/138 dla połączenia: Orzesze Jaśkowice - Tychy - Baraniec - KWK Piast - Nowy Bieruń – Oświęcim umożliwi w przyszłości dostęp podróży z rejonu Oświęcimia. do połączenia kolejowego Tychy - Gliwice. Dzięki realizacji przedmiotowego odcinka a także zaawansowanych pracach modernizacyjnych na odcinku Oświęcim – Skawina – Kraków, możliwa będzie

również bezpośrednia i szybka podróż w kierunku Krakowa. Na wyżej wymienione opracowanie zlecone przez PKP PLK S.A. część środków wyłożyły JST. Dokumentacja została odebrana przez zarządcę infrastruktury końcem ubiegłego roku (2023). Niemniej jednak obecnie PKP PLK S.A. nie ma zagwarantowanego finansowania na realizację tego projektu. Dlatego winno się przedsięwziąć wszelkie niezbędne kroki w celu zabezpieczenia funduszy na jego realizację. Wówczas pięć miast Metropolii, każde z nich liczące ponad 100 000 mieszkańców, zyskałoby bezpośrednie połączenie kolejowe. Obszar Gliwic, Zabrze, Rudy Śląskiej, Katowic i Tychów zamieszkuje około 860 000 osób. Oznacza to możliwość wygenerowania ogromnych potoków pasażerskich, do obsługi których najlepszym środkiem transportu jest kolej. Dodatkowo powstanie takiego połączenia umożliwi dojazd do dwóch Podstref ekonomicznych Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Tychach i Gliwicach. Obecnie pracownicy fabryk tam zlokalizowanych wybierają głównie transport indywidualny, co generuje kongestię. Nowe połączenie kolejowe, z konkurencyjnym czasem przejazdu byłoby realną alternatywą dla samochodów osobowych.

Tym bardziej, że w ramach planowanych inwestycji powstaną nowe przystanki (o nazwach roboczych): Gliwice Zabrska, Gliwice Bema/Sośnica, Gliwice os. Wyzwolenia, Zabrze Makoszowy, Ruda Bielszowice, Ruda Halemba, Ruda Wirek, Ruda Kochłowice, Katowice Niezapominajek, Tychy Mąkołowiec. Odbudowana zostanie również stacja Tychy Miasto, która będzie częścią planowanego nowego centrum miasta. Tym samym byłby możliwy przejazd pociągiem z centrum Gliwic do centrum Tychów, a tym samym połączenie Południowej i Zachodniej Bramy Metropolii.

Rozbudowa kolei wpisuje się także w Strategię Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027, z perspektywą do 2035 r. Poprzez modernizację linii kolejowych, budowę nowych przystanków, pozyskanie taboru i zwiększenie bazy taborowej, kolej będzie w przyszłości kręgosłupem całego systemu transportu publicznego w Metropolii. Dobra Mobilność 30/50 - plan zrównoważonej mobilności dla obszaru Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego również określa rolę kolei jako kluczowego środka transportu w przyszłości.

Metropolia już teraz realizuje kilka projektów (jest partnerem, gwarantującym wkład własny na ich wykonanie), które wpisują się w projekt przyszłej Kolei Metropolitalnej (Metrokolei). Wśród nich są projekty realizowane w ramach Programu „Kolej+”, którego horyzont czasowy to rok 2029. Wśród nich jest projekt, który bezpośrednio łączy się z rewitalizacją linii kolejowych nr 140/169/179/885/138 połączenia dla: Orzesze Jaśkowice - Tychy - Baraniec - KWK Piast - Nowy Bieruń – Oświęcim. Jest to projekt pozwalający na zwiększenie zdolności przepustowej linii kolejowej nr 140 na odc. Katowice Piotrowice – Orzesze Jaśkowice poprzez budowę 2 toru i dodatkowych przystanków osobowych w Mikołowie (trwa opracowywanie dokumentacji projektowej).

Dlatego bardzo istotne jest podjęcie możliwie najszybciej dalszych działań zmierzających do realizacji projektu pn. „Rewitalizacja linii kolejowych nr 140/169/179/885/138 połączenia: Orzesze Jaśkowice – Tychy – Baraniec – KWK Piast – Nowy Bieruń – Oświęcim” do realizacji w całości, które ma potencjał wygenerowania ogromnych potoków pasażerskich.

Do wiadomości:

Pan Piotr Wyborski - Prezes Zarządu PKP PLK S.A.

Uzasadnienie

Projekt „Rewitalizacja linii kolejowych nr 140/169/179/885/138 połączenia: Orzesze Jaśkowice – Tychy – Baraniec – KWK Piast – Nowy Bieruń – Oświęcim” jest elementem budowy Metrokolei, a jego realizacja przez zarządcę infrastruktury jest odkładana czasowo. Założenia Horyzontalnego Rozkładu Jazdy opracowywanego pod patronatem Ministerstwa Infrastruktury potwierdzają fakt nie ujmowania realizacji projektu na odcinku Tychy Lodowisko – Bieruń Stary – Oświęcim.

W związku z powziętą informacją dotyczącą możliwości złożenia wniosku przez Spółkę PKP PLK S.A. na realizację dwóch z trzech wyodrębnionych odcinków (Orzesze Jaśkowice – Tychy, Tychy – Bieruń Stary) w ramach projektu ww. projektu do konkursu o dofinansowanie w ramach priorytetu FENIX.05.04 Kolej, kolej miejska i bezpieczeństwo na kolei zwracamy się do Pana Ministra z ważnym dla mieszkańców Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii apelem o realizację całego ww. projektu, tym bardziej, że opracowana wcześniej dokumentacja projektowa była współfinansowana przez Gminy (położone wzdłuż omawianych linii kolejowych) – członków GZM.

Realizacja projektu w całości dla Metropolii oznacza:

- realizację założeń budowanej Metrokolei, zatwierdzonej do dalszych prac w ramach Wstępnego Studium Wykonalności Kolei Metropolitalnej na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii - wariant 8a przewiduje uruchomienie przewozów na całym odcinku,

- wypełnienie założeń dokumentu strategicznego GZM – Dobra Mobilność 30/50 plan zrównoważonej mobilności dla obszaru Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego,

- wpisuje się także w Strategię Rozwoju Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2022-2027, z perspektywą do 2035 r.

- umożliwienie dostępu dla podróżnych z kierunku Oświęcimia, a tym samym z Krakowa do planowanego połączenia Tychy Lodowisko – Gliwice (połączenie dwóch Podstref ekonomicznych Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Tychach i Gliwicach),

- uruchomienie przewozów na całym zakładanym odcinku wpłynie na poprawienie wyniku ekonomicznego przewozów,

- realizację projektu, który jest także uzupełnieniem założeń technicznych umożliwiających pełne wykorzystanie dwutorowości od Orzesza Jaśkowic do Katowic Piotrowic; budowa drugiego toru jest realizowana w ramach Programu „Kolej+” i współfinansowana przez GZM.

Z punktu widzenia GZM wszystkie ww. elementy może zapewnić jedynie całościowa realizacja projektu, o co zwracamy się z apelem do Pana Ministra Infrastruktury. Dlatego bardzo istotne jest podjęcie możliwie najszybciej dalszych działań zmierzających do realizacji projektu pn. „Rewitalizacja linii kolejowych nr 140/169/179/885/138 połączenia: Orzesze Jaśkowice – Tychy – Baraniec – KWK Piast – Nowy Bieruń – Oświęcim” w całości, które ma potencjał wygenerowania ogromnych potoków pasażerskich.